

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1933 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anslag för påbörjande av till- och ombyggnad av posthuset i Linköping.

(4:e avd.)

I en inom andra kammaren av herrar *I. Anderson* i Norrköping och *C. G. Jacobsson* väckt motion, nr 161, har hemställts, att riksdagen måtte för påbörjande av till- och ombyggnad av posthuset i Linköping å tomterna nr 2 och 4 i kvarteret Brevduvan för budgetåret 1933/1934 anvisa såsom utgifter för kapitalökning ett belopp av 200,000 kronor.

Till stöd för sin framställning hava motionärerna anfört följande:

På framställning av Kungl. Maj:t beviljade 1916 års riksdag ett anslag av 240,000 kronor för uppförande av ett posthus å tomten nr 112 inom S:t Lars kvarter (nu benämnd Brevduvan 2) i Linköping. År 1917 beviljade riksdagen ett tilläggsanslag å 90,000 kronor. År 1918 anvisade riksdagen ytterligare ett reservationsanslag av 55,000 kronor.

Detta posthus, som togs i bruk år 1918, inrymmer jämväl lokaler för telegrafverket. I en å tomten kvarstående äldre byggnad, i trenne våningar, disponerar postdirektionen i östra distriktet lokaler. Postverkets snabba utveckling har medfört, att postkontorets i Linköping lokaler för närvarande och för övrigt sedan flera år tillbaka blivit otillräckliga. Det torde kunna ifrågasättas, om icke lokalerna ifråga rent av från början varit väl knappt tilltagna. Detta kan förklaras av det förhållandet, att, då posthuset byggdes, det icke kunde givas nödig längd på grund av att den intilliggande tomten vid S:t Larsgatan, som tillhörde S:t Lars församling och disponerades som prästgård, icke kunde förvärfvas. Sedan denna tomt (nr 82 i S:t Lars kvarter, numera benämnd Brevduvan nr 4) övergått i stadens ägo, förvärvades den för en köpeskilling av 80,000 kronor för postverkets räkning jämlikt föreskrift i kungl. brev den 10 maj 1929.

Det alltför knappa utrymmet vållar icke blott postpersonalen utan framförallt den besökande allmänheten stora obehag och svårigheter. Generalpoststyrelsen har i sitt budgetförslag för året 1932/1933 i skrivelse den 31 augusti 1931 hemställt, att ett belopp av 200,000 kronor måtte anvisas såsom utgifter för kapitalökning att användas för påbörjande av till- och ombyggnad av posthuset i Linköping.

I sin nyssberörda skrivelse har generalpoststyrelsen framhållit det nödvändiga behovet av utvidgade lokaler för postkontoret i Linköping. Styrelsen har även förklarat, att utrymmena numera äro otillräckliga beträffande de flesta av postkontorets olika avdelningar och »anser sig nu icke längre kunna uppskjuta att föreslå vidtagande av åtgärder att bereda postkontoret i Linköping erforderliga, utökade lokaler». Styrelsen har vidare framhållit

dels bristen på erforderliga garageutrymmen för postverkets och telegrafverkets motorfordon, dels ock den stora olägenheten av att postdirektionens lokaler äro fördelade på trene våningar i gamla huset.

Vid sitt förslag hade generalpoststyrelsen fogat av professor Lallerstedt utarbetade ritningar till tillbyggnad och garage samt till i samband därmed nödvändiga ändringsarbeten inom det nuvarande posthuset ävensom av honom uppgjord kostnadsberäkning. Ifråga om den ekonomiska innebörden av byggnadsföretaget visade styrelsen, att hyresinkomsten av tillbyggnaden skulle motsvara 8.5 % å det nedlagda kapitalet (tomten 80,000 kronor och tillbyggnaden 565,000 kronor). Byggnadsstyrelsen hade, enligt yttrande i augusti 1931, intet att erinra mot vare sig ritningarna, kostnadsberäkningen eller räntabilitetskalkylerna.

Detta förslag blev dock icke av Kungl. Maj:t framlagt för 1932 års riksdag.

I sitt förslag den 16 augusti 1932 till utgifter för kapitalökning beträffande postverket för budgetåret 1933/1934 har styrelsen gjort följande uttalande: »Sedan numera ytterligare undersökning verkställtts ifråga om postverkets lokalförhållanden i Linköping, står det klart för generalpoststyrelsen, som det i första hand åligger att tillse, att posttrörelsen bedrivs på ett rationellt sätt, att till- och ombyggnad av posthuset i Linköping bör snarast möjligt komma till utförande.» Med hänsyn till rådande ekonomiska förhållanden anser sig styrelsen dock icke böra hemställa om anvisande för budgetåret 1933/1934 av medel för ändamålet.

Denna styrelsens ståndpunkt, som uppenbarligen har bestämt Kungl. Maj:t att icke av årets riksdag begära anslag för ifrågavarande ändamål, kunna vi väl förstå, men vi anse dock, att så starka skäl tala för att detta byggnadsföretag nu bör igångsättas, att vi velat bringa frågan under riksdagens prövning.

Behovet av en nybyggnad är starkt motiverat. Lokalförhållandena å postkontoret i Linköping äro för närvarande sådana, att stadsfullmäktige i staden vid tvenne tillfällen ansett sig böra hos Kungl. Maj:t hemställa om utvidgningsarbetenas igångsättande snarast möjligt. Den första framställningen avläts den 27 oktober 1931 och den andra den 29 november 1932. I den sista skrivelsen uttala stadsfullmäktige bland annat följande: »Från allmänhetens sida förekomma fortfarande klagomål över den rådande trängseln och köbildningen å postkontoret. De lokala postmyndigheterna kunna emellertid endast beklaga förhållandet och förklara, att utrymme ej finnes för anordnande av extra kassaplatser. Viss tid av året — detta gäller särskilt jultiden — har man också sedan åtskilliga år tillbaka varit nödsakad att ute i staden förhyra extra lokal för paketposten».

Även statens organisationsnämnd har haft sin uppmärksamhet riktad på frågan. Med hänsyn till att de affärsdrivande verkens byggnadsfrågor icke låta sig bedöma efter samma normer som övriga statliga verks och då de affärsdrivande verkens lokalbehov sammanhänger med på förhand svårigen överblickbara förhållanden, har nämnden icke ansett sig böra upptaga dessa verks byggnadsbehov i den allmänna 10-årsplanen. I sitt betänkande av den 25 oktober 1932 behandlar nämnden därför postverkets behov av ökade lokaler i en särskild p. m. Nämnden förklarar, att den vid besök i Linköping funnit, att en utvidning av de nuvarande postlokalerna inom de närmaste åren lär bli av nöden. Särskilt hade nämnden funnit brevbärareexpeditionen och därtill hörande utrymmen avsevärt tränga, varjämte nämnden ansåg, att de för allmänheten avsedda lokaliteterna måste anses vara i minsta laget. Ifråga om postdirektionens lokaler förklarar nämnden, att den omständigheten, att lokalerna äro fördelade på tre våningar, måste sägas medföra vissa olägenheter. Organisationsnämnden förklarar sig icke

vilja motsätta sig, att till- och ombyggnadsfrågan löses i huvudsaklig överensstämmelse med det av generalpoststyrelsen år 1931 framlagda förslaget. Nämnden vitsordar också den goda kapitalförräntning, som detta förslag innebär.

Slutligen hava motionärerna anført, att samstämmtigt från alla håll framhållits behovet av att postkontoret i Linköping beredes ökat utrymme, att det uppgjorda byggnadsförslaget rent affärsmässigt är för postverket förmånligt och att det måste anses önskvärt, att sådana statliga byggnadsföretag, som efter noggrann prövning befunnits vara nödvändiga, igångsättas till motverkande av arbetslösheten.

Utskottet.

Beträffande den förberedande behandling, frågan om förevarande till- och ombyggnad av posthuset i Linköping undergått, får utskottet hänvisa till de i motionen lämnade uppgifterna.

Kostnaderna för byggnadsföretaget, den redan inköpta nya tomten oberoende, uppgå till 657,000 kronor, varav 92,000 kronor belöpa på ändringsarbeten inom det nuvarande posthuset och 565,000 kronor på tillbyggnaden och det nya garaget.

Goda skäl synas utskottet tala för att dessa arbetens igångsättande ej längre uppskjutes. De nuvarande tjänstelokalernas otidsenlighet och otillräcklighet hava vitsordats av granskningsnämnden. Ifrågavarande företag erbjuder den fördelen, att vederbörande affärsdrivande verk anser detsamma lämna en tillfredsställande avkastning och påtager sig ansvaret för det nedlagda kapitalets förräntning. Med hänsyn härtill möta ej heller några betänkligheter mot att erforderligt anslag anvisas att utgå av lånemedel.

Utskottet anser således det motionsvis begärda anslaget, 200,000 kronor, nu böra ställas till förfogande för att efter den ytterligare prövning av frågan, som Kungl. Maj:t kan finna nödig, användas för påbörjande av ifrågavarande till- och ombyggnad av posthuset i Linköping.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till den av herrar Anderson i Norrköping och Jacobsson i ämnet väckta motionen II: 161, må till påbörjande av en *till- och ombyggnad av posthuset i Linköping* för budgetåret 1933/1934 under utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet, anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor att utgå av lånemedel.

Stockholm den 23 maj 1933.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 106.